

Vergaderjaar 2017–2018

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 1122

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 september 2018

Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die 16 juli jl. plaatsvond in Brussel (doc. 3502/18). Tevens informeer ik u over de stand van zaken van de uitbetalingen van de basisbetalingsregeling (BBR) en reageer ik op het verzoek van uw Kamer om informatie over de vangstmogelijkheden in 2019.

Onderwerpen Landbouw- en Visserijraad

Werkprogramma Oostenrijks voorzitterschap
Presentatie van het voorzitterschap

Dit was de eerste Landbouw- en Visserijraad onder Oostenrijks voorzitterschap. Minister Juliane Bogner-Strauß heeft de Oostenrijkse prioriteiten voor landbouw en visserij toegelicht. Voor landbouw gaat het hierbij om het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) na 2020, de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken, de Verordening gedistilleerde dranken en de markt voor landbouwproducten. Voor visserij zal de prioriteit liggen bij het vastleggen van de vangstmogelijkheden voor 2019 (total allowable catches en quota), verschillende meerjarenplannen, de controleverordening, het visserijfonds (EFMZV), en de Verordening technische maatregelen.

GLB na 2020: vereenvoudiging en subsidiariteit
Informatie van de Europese Commissie en gedachtewisseling

Op 1 juni jl. heeft de Europese Commissie haar voorstellen gepresenteerd voor het GLB na 2020. Zowel de Commissie als de lidstaten hebben aangegeven dat vereenvoudiging en subsidiariteit erg belangrijke thema's zijn voor het nieuwe GLB. Uit de eerste reacties op de voorstellen was echter al gebleken dat veel lidstaten – waaronder Nederland – op dit gebied nog niet tevreden zijn met de voorliggende voorstellen van de

Commissie. Het Oostenrijkse voorzitterschap heeft deze Raad gebruikt om hierover van gedachten te wisselen.

Commissaris Hogan heeft een presentatie gegeven over de manier waarop vereenvoudiging en subsidiariteit zijn gewaarborgd in de voorstellen. Hij benadrukte dat het nieuwe *delivery model* veel flexibiliteit biedt voor lidstaten. De Commissie heeft ernaar gestreefd slechts regels op EU-niveau vast te leggen die nodig zijn om het gelijke speelveld en de interne markt te waarborgen. De focus op resultaten in de nieuwe voorstellen moet meer vereenvoudiging én subsidiariteit brengen ten opzichte van de huidige focus op de naleving van vele middelvoorschriften. De Commissaris benadrukte dat vereenvoudiging één van de hoogste prioriteiten was bij het maken van de wetsvoorstellen. Hij noemde hierbij onder andere de vergroeningsmaatregelen onder de nieuwe conditionaliteit (zoals gewasrotatie), waarbij lidstaten meer ruimte krijgen om zelf de details in te vullen, het schrappen van maximale afmetingen voor niet productieve elementen (zoals de huidige ecologische aandachtsgebieden), het schrappen van voorwaarden voor steun aan jonge boeren en investeringen, en de mogelijkheid om niet langer een systeem van betalingsrechten te hanteren, maar betalingen alleen te baseren op hectares landbouwgrond. Tot slot benadrukte Commissaris Hogan dat nieuwe technologieën (zoals het gebruik van satellietbeelden) goede mogelijkheden bieden voor het vereenvoudigen van controles. Deze mogelijkheden werden in de Raad verder toegelicht door de heer Vladimír Šucha, directeur-generaal van het Joint Research Center van de Commissie.

De Duitse en Franse Minister kwamen in hun reactie met een gezamenlijke verklaring, waarin onder andere gevraagd werd om het GLB-budget op het huidige niveau van de EU-27 te houden. Daarnaast wezen zij in deze verklaring ook op het belang van ambitieuze milieu en klimaatmaatregelen (onder andere door conditionaliteit) en het belang van plattelandsontwikkeling en riepen zij op tot verdere vereenvoudiging.

Lidstaten uitten opnieuw zorgen over de complexiteit van de nieuwe voorstellen. Hoewel de inzet van de Commissie wordt gewaardeerd, bestaat er onvrede over de hoeveelheid verplichte maatregelen in de voorstellen, zoals het aftoppen van inkomenssteun en de nieuwe conditionaliteit. Ook het feit dat kleine boeren niet worden uitgezonderd van deze conditionaliteit is voor verscheidene lidstaten onacceptabel. Veel lidstaten wezen erop dat de voorstellen (te) veel ruimte bieden aan de Commissie om met gedelegeerde of uitvoeringshandelingen alsnog aanvullende regels te stellen. Gevreesd wordt dat het schrappen van voorschriften op EU-niveau slechts zal leiden tot een verschuiving van de regeldruk naar de lidstaten. Verscheidene lidstaten maken zich daarnaast zorgen over de implementatie van het nieuwe GLB: dit zou – naast menskracht – veel tijd kunnen kosten. Enkele ministers verzochten de Commissie daarom om een overgangperiode.

Nederland heeft bij dit agendapunt een parlementair voorbehoud geplaatst. Nederland heeft benadrukt dat vereenvoudiging en subsidiariteit cruciale elementen zijn voor een geloofwaardig en effectief GLB en dat deze nog onvoldoende terug te zien zijn in de nieuwe voorstellen. Als voorbeeld waarop meer vereenvoudiging en subsidiariteit bereikt kan worden, heeft Nederland de verzwaarde conditionaliteit voor milieu en klimaatmaatregelen en het sanctie- en controlesysteem genoemd. Ook het aftrekken van arbeidskosten voor het aftoppen van steun zal tot onnodige complexiteit leiden. Tot slot heeft Nederland benadrukt dat de goedkeuring van de strategische plannen door de Commissie op een transparante en eerlijke manier moet plaatsvinden.

Commissaris Hogan reageerde door aan te geven dat de Commissie met de voorstellen juist een balans heeft willen zoeken tussen enerzijds vereenvoudiging en subsidiariteit en anderzijds het behouden van een gelijk speelveld. Hij benadrukte dat er veel regels geschrapt zijn ten opzichte van het huidige GLB en dat lidstaten veel ruimte krijgen om zelf de implementatie vorm te geven. De Commissie staat straks klaar om lidstaten te helpen bij het opstellen van de strategische plannen.

Diversen: Conditionaliteit in het GLB na 2020

Informatie van de Finse delegatie, namens de Deense, Estse, Finse, Letse, Litouwse, Luxemburgse, Nederlandse, Roemeense, Tsjechische en Zweedse delegatie

Finland had een diversienpunt aangevraagd over de verzwaarde conditionaliteit op het gebied van milieu en klimaatmaatregelen in de GLB-voorstellen. Onder dit punt werd een door tien lidstaten (Denemarken, Estland, Finland, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Roemenië, Tsjechië en Zweden) opgesteld document besproken, waarin gepleit wordt voor een eenvoudigere en effectievere manier om milieu en klimaatdoelen te behalen. Deze lidstaten pleiten voor ambitieuze doelstellingen op EU-niveau, die vervolgens door lidstaten zelf vertaald kunnen worden in effectieve maatregelen die passen bij de situatie van het land. De lidstaten pleiten voor doelgerichte betalingen en het gebruik van positieve prikkels («de wortel») in plaats van sancties («de stok»). Nederland heeft bij dit punt aangegeven dat het de urgentie van de Commissie op het gebied van klimaat, milieu en biodiversiteit deelt maar dat er meer flexibiliteit in de regelgeving nodig is om op de meest effectieve manier de doelen te verwezenlijken. Veel lidstaten spraken hun steun uit voor het document.

Commissaris Hogan reageerde op de discussie door aan te geven dat de EU voor grote uitdagingen staat op het gebied van milieu en klimaat. Ook de landbouw moet daaraan bijdragen. Hij erkende daarbij de kracht van positieve prikkels, maar gaf ook aan dat het belangrijk is dat het ambitieniveau stijgt en dat alle boeren bereikt moeten worden. Daarom is de nieuwe conditionaliteit opgenomen in de voorstellen. Hij benadrukte dat hierin al de nodige flexibiliteit aanwezig is voor lidstaten.

Diversen: droogte in Polen

Informatie van de Poolse delegatie

De Poolse delegatie heeft aangegeven dat de lange periode van droogte en hoge temperaturen veel schade veroorzaakt voor de landbouw in het land. Polen vroeg de Commissie om speciale maatregelen, waaronder derogaties op het gebied van vergroeningsregels en financiële steun voor getroffen boeren. Veel lidstaten vielen Polen bij en gaven aan zelf ook te kampen met negatieve gevolgen van de droogte. Nederland heeft aangegeven dat er ook EU-breed geïnvesteerd zal moeten worden in risicomanagement en beter waterbeheer. Met de klimaatveranderingen is het noodzakelijk dat boeren optimaal kunnen omgaan met sterk schommelende neerslagpatronen.

In reactie gaf de Commissie aan dat er inderdaad al verschillende derogaties voor vergroeningsmaatregelen zijn vastgesteld. Ook zullen lidstaten die te kampen hebben met ernstige droogte gebruik kunnen maken van vooruitbetalingen vanuit beide GLB-pijlers om boeren te ondersteunen. Voor het eind van het jaar zal de Commissie ook met een voorstel komen om de de-minimissteun te verhogen.

Diversen: Kandidaat voor DG FAO verkiezing in 2019
Informatie van de Franse delegatie

Zoals al aangekondigd in de Landbouw- en Visserijraad van juni jl., heeft Frankrijk een kandidaat voorgesteld voor de positie van Directeur-Generaal van de Food and Agriculture Organization (FAO) van de Verenigde Naties. De Franse kandidaat is Catherine Geslain-Lanéelle. In de Raad van oktober zal duidelijk worden of zij inderdaad naar voren wordt geschoven als gemeenschappelijke EU-kandidaat. Tot dusver zijn er nog geen andere kandidaten door EU-landen aangekondigd.

Diversen: Afrikaanse varkenspest in Roemenië
Informatie van de Roemeense delegatie

De Roemeense delegatie uitte zorgen over de besmettingen met Afrikaanse varkenspest (AVP) in het land. Inmiddels zijn enkele grote varkenshouderijen getroffen. De ziekte is overgekomen uit Moldavië en Oekraïne. Roemenië gaf aan dat ondanks preventieve maatregelen boeren toch getroffen zijn. Roemenië heeft de Europese Commissie gevraagd om financiële steun voor getroffen bedrijven. Verschillende lidstaten vielen Roemenië bij en benadrukten het belang van preventie en Europese samenwerking om verdere verspreiding te voorkomen.

De Commissie sloot zich hierbij aan en zal de aanvraag van Roemenië bestuderen.

Overige onderwerpen

Stand van zaken uitbetaling BBR

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) heeft per 22 juni 100% van de aanvragers een besluit gestuurd in het kader van de Basisbetalingsregeling (BBR), waarvan het overgrote deel een toekenning van de betaling betrof. De betalingen zijn hiermee volledig verlopen volgens schema dat in de brief van 24 oktober jl. (Kamerstuk 28 625, nr. 251) aan uw Kamer is gepresenteerd. Er is ruim € 705 miljoen uitbetaald. Het aantal bezwaren is relatief beperkt (687) en het grootste deel hiervan is afgehandeld. Van de 467 aanvragen voor de graasdierpremie is ook 100% afgehandeld. Er is € 1,6 miljoen uitbetaald.

Verzoek van de Kamer om informatie over de vangstmogelijkheden in 2019

Op 4 juli jl. heeft uw Kamer verzocht om informatie over de vangstmogelijkheden in 2019. In de brief van 8 juni jl. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1112) bent u geïnformeerd over de Nederlandse inzet op dit dossier. De mededeling van de Europese Commissie van 12 juni jl. bevat geen voorstellen voor de concrete invulling van de vangstmogelijkheden 2019. Hierdoor blijft de inzet zoals gemeld op 8 juni ongewijzigd.

De Commissie zal in het najaar van 2018 een voorstel met concrete invulling van de vangstmogelijkheden voor 2019 aan de lidstaten voorleggen. Zodra het voorstel bekend is, wordt de Kamer uiteraard geïnformeerd over de Nederlandse inzet.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten